

UCHWAŁA Nr XXX/148/09
Rady Gminy Dąbrowice
z dnia 19 października 2009 roku

w sprawie przyjęcia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Dąbrowice.

Działając na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 5 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591; zmiany: z 2002 r. Nr 23, poz. 220, Nr 62, poz. 558, Nr 113, poz. 984, Nr 153, poz. 1271 i Nr 214, poz. 1806; z 2003 r. Nr 80, poz. 717 i Nr 162, poz. 1568; z 2004 r. Nr 102, poz. 1055, Nr 116, poz. 1203 i Nr 167, poz. 1759; z 2005 r. nr 172, poz. 1441 i Nr 175, poz. 1457; z 2006 r. nr 17, poz. 128, Nr 181, poz. 1337; z 2007 r. Nr 48, poz. 327, Nr 138, poz. 974 i Nr 173, poz. 1218; z 2008 r. Nr 180, poz. 1111 i Nr 223, poz. 1458; z 2009 r. Nr 52, poz. 420, Nr 157, poz. 1241) oraz art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2003 r. Nr 80, poz. 717 zmiany: z 2004 r. Dz. U. Nr 6, poz. 41, Nr 141, poz. 1492; z 2005 r. Nr 113, poz. 954, Nr 130, poz. 1087; z 2006 r. Nr 45, poz. 319, Nr 225, poz. 1635; z 2007 r. Nr 127, poz. 880; z 2008 r. Nr 199, poz. 1227, Nr 201, poz. 1237, Nr 220, poz. 1413) Rada Gminy Dąbrowice uchwala, co następuje:

- § 1. 1. Uchwala się zmianę Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Dąbrowice.
2. Integralnymi załącznikami uchwały są:
- 1) Część tekstowa – Załącznik nr 1,
 - 2) Rysunek „Kierunki zagospodarowania” skala 1:10 000 – Załącznik nr 2,
 - 3) Rysunek „Uwarunkowania rozwoju” skala 1:10 000 – Załącznik nr 3,
 - 4) Rozstrzygnięcie o sposobie rozpatrzenia uwag dotyczących projektu zmiany Studium – Załącznik nr 4.
- § 2. Traci moc uchwała Nr 165/XXXII/67/2001 Rady Gminy Dąbrowice z dnia 28 grudnia 2001 roku w sprawie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Dąbrowice.
- § 3. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Dąbrowice.
- § 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCA
RADY GMINY
H. Rosiak
Hanna Rosiak

Załącznik Nr 1 do
Uchwały Nr XXX/148/09
Rady Gminy Dąbrowice
z dnia 19.10.2009 r.

**ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ
I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO
GMINY DĄBROWICE**

- październik 2009 -

SPIS TREŚCI

Wprowadzenie.....	5
UWARUNKOWANIA	8
I. Podstawowe informacje o gminie, rzutujące na jej rozwój i gminną politykę przestrzenną	8
II. Uwarunkowania wynikające z planu zagospodarowania przestrzennego województwa łódzkiego (2002 r.) i wniosków ze strony władz wojewódzkich. 9	
II.1. Kierunki zagospodarowania i polityki przestrzennej według planu zagospodarowania przestrzennego województwa łódzkiego	9
II.2. Propozycje zadań dla realizacji ponadlokalnych celów publicznych w obszarze gminy lub w jej rejonie.....	14
II.3. Wnioski ze strony władz wojewódzkich.....	14
III. Uwarunkowania wynikające z procesów demograficznych i stanu zatrudnienia..	15
III.1. Procesy demograficzne	15
III.2. Zatrudnienie.....	17
IV. Uwarunkowania wynikające z warunków życia mieszkańców, w tym ochrony ich zdrowia, zagrożenia bezpieczeństwa ludności i jej mienia	24
V. Uwarunkowania wynikające ze stanu środowiska, waloryzacji rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, wielkości i jakości zasobów wodnych oraz wymogów ochrony środowiska, zasobów przyrody i krajobrazu kulturowego, zagrożenia środowiska.....	41
V.1. Uwagi ogólne.....	41
V.2. Budowa geologiczna, tektonika, rzeźba terenu i warunki klimatyczne.....	41
V.3. Wody powierzchniowe i podziemne	44
V.4. Rolnicza i leśna przestrzeń produkcyjna	49
VI. Uwarunkowania wynikające ze stanu dziedzictwa kulturowego, zabytków oraz dóbr kultury współczesnej i miejsc pamięci narodowej.....	58
VI.1 Zarys historii.....	58
VI.2. Ustalenia dotyczące granic i zasad ochrony obszarów i obiektów zabytkowych.....	65
VI.2.1. Obiekty i obszary zabytkowe wpisane do rejestru zabytków	65
VI.2.2. Obiekty i obszary wpisane do ewidencji zabytków podlegające konserwatorskiej ochronie.....	66
VI.2.3. Cmentarze	67
VI.2.4. Stanowiska archeologiczne.....	67
VII. Uwarunkowania wynikające ze stanu prawnego	69
VIII. Uwarunkowania wynikające z dotychczasowego przeznaczenia, zagospodarowania i uzbrojenia terenów	70
IX. Uwarunkowania wynikające z możliwości i potrzeb rozwoju gminy.....	71
X. Uwarunkowania wynikające z występowania obiektów i terenów chronionych na podstawie przepisów odrębnych	76

X.1. Obiekty i tereny przyrodnicze chronione na podstawie przepisów odrębnych	76
X.2. Obiekty i tereny dziedzictwa historycznego, chronione na podstawie przepisów odrębnych	77
XI. Uwarunkowania wynikające z udokumentowanych złóż kopalin oraz zasobów wód podziemnych	77
XI.1. Surowce mineralne.....	77
XI.2. Wody podziemne	77
XII. Uwarunkowania wynikające z występowania terenów górniczych wyznaczonych na podstawie przepisów odrębnych.....	80
XIII. Melioracje.....	81
XIV. Uwarunkowania wynikające ze stanu systemów komunikacji i infrastruktury technicznej.....	82
XIV.1. Uwarunkowania wynikające ze stanu systemów komunikacyjnych.....	82
XIV.2. Uwarunkowania wynikające z infrastruktury technicznej	85
XV. Uwarunkowania wynikające z zadań służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych	88
XVI. Uwarunkowania wynikające z miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.....	88
XVII. Uwarunkowania wynikające ze stanu ładu przestrzennego i wymogów jego ochrony	88
KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA.....	90
XVIII. Kierunki rozwoju i polityki przestrzennej gminy wynikające ze strategii jej rozwoju.....	90
XIX. Zasady i standardy kształtowania zabudowy, zagospodarowania terenów, parametry i wskaźniki urbanistyczne	97
XIX.1. Ogólne ustalenia zasad zagospodarowania.....	97
XIX.2. Uszczegółowione ustalenia dotyczące zasad kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenów	100
XX. Tereny wyłączone spod zabudowy	110
XXI. Obszary przestrzeni publicznej.....	111
XXII. Obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu kulturowego	111
XXIII. Obszary oraz zasady ochrony dziedzictwa kulturowego oraz dóbr kultury współczesnej.....	117
XXIV. Kierunki rozwoju systemów komunikacji	119
XXV. Kierunki rozwoju infrastruktury technicznej	120
XXVI. Obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi i osuwania się mas ziemi	126
XXVII. Obszary, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny	126
XXVIII. Obszary pomników zagłady i ich stref ochronnych.....	126
XXIX. Obszary wymagające rekultywacji, przekształceń lub rehabilitacji	127
XXX. Granice terenów zamkniętych.....	127
XXXI. Obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym oraz o znaczeniu ponadlokalnym	127

XXXI.1. Obszary rozmieszczenia inwestycji celu publicznego o znaczeniu lokalnym	127
XXXI.2. Obszary rozmieszczenia inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym	129
XXXII. Zabezpieczenie warunków obronności i obrony cywilnej.....	129
XXXIII. Obszary, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, w tym obszary wymagające zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne	131
XXXIV. Obszary problemowe	131
XXXV. Uzasadnienie zawierające objaśnienia przyjętych rozwiązań oraz syntezę ustaleń projektu zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy	132
Literatura i materiały źródłowe:	134

WPROWADZENIE

1. Rada Gminy Dąbrowice podjęła Uchwałę Nr XIII/67/08, z dnia 28 marca 2008 r. w sprawie przystąpienia do zmiany „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Dąbrowice”.

Zmiana dotyczy „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Dąbrowice” uchwalonego przez Radę Gminy Uchwałą Nr165/XXXII/2001 z dnia 28.12.2001r. W październiku 2001r. zostało wykonane Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Dąbrowice. Wykonawcą było Towarzystwo Urbanistów Polskich, Zakład Planowania Przestrzennego, Pracownia w Płocku. Opracowanie zostało wykonane przez zespół pod kierunkiem głównego projektanta mgr Barbarę Piosik.

Według Uchwały z marca 2008r. zmiany dotyczyć będą wyznaczenia terenów pod wszelkiego rodzaju działalność i aktywizację gospodarczą.

2. Za podjęciem uchwały dotyczącej zmiany ww. „Studium ...” przemawiają głównie następujące powody:

- zmiana ustawy regulującej kwestie związane z planowaniem i zagospodarowaniem przestrzennym.

Studium z 2001 r. było sporządzone w oparciu o ustawę o zagospodarowaniu przestrzennym z 7 lipca 1994 r. (Dz. U. Nr 15, poz. 139 ze zmianami);

- w dniu 27 marca 2003 r. Sejm uchwalił ustawę o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. Nr 80, poz. 717 ze zmianami), zastępującą ustawę z 1994 r.

Nowa ustawa wprowadza rozszerzony zakres analiz i ustaleń studium, a w tych tak istotny zapis, że „Ustalenia studium są wiążące dla organów gminy przy sporządzaniu planów miejscowych” (Art. 9, ust. 4);

- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków

zagospodarowania przestrzennego (Dz. U. Nr 118, poz. 1233) wprowadza szereg nowych uregulowań co do zakresu projektu studium, zarówno jego części tekstowej, jak i rysunku;

- nowe opracowania o charakterze problemowym i specjalistycznym oraz wnioski ze strony instytucji i osób, pogłębiające rozpoznanie stanu gminy, określające perspektywy jej rozwoju, oceniające jej walory przyrodnicze i historyczne oraz opracowania dotyczące regulacji gospodarki przestrzennej w gminie wymagające uwzględnienia przy zmianie studium.

Do najistotniejszych dokumentów i opracowań z powyższej grupy zaliczono:

- uchwalony przez Sejmik Województwa Łódzkiego „Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Łódzkiego” z 2002 roku;
- Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Dąbrowice – Uwarunkowania rozwoju, Dąbrowice, październik 2001.
- Uchwała Nr IX/64/03 Rady Gminy Dąbrowice z dnia 27 sierpnia 2003 r. w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Gminy Dąbrowice.
- Uchwała Nr XXXII/173/05 Rady Gminy Dąbrowice z dnia 31 sierpnia 2005 r. w sprawie zmiany Strategii Rozwoju Gminy Dąbrowice.
- Uchwała Nr XL/230/06 Rady Gminy Dąbrowice z dnia 30 czerwca 2006 r. w sprawie zmiany Strategii Rozwoju Gminy Dąbrowice.
- Uchwała Nr XL/229/06, Rady Gminy Dąbrowice w sprawie: przyjęcia Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Dąbrowice na lata 2006-2015
- Uchwała Nr XVI/83/08 Rady Gminy Dąbrowice, z dnia 10 czerwca 2008r. w sprawie: zmian w Wieloletnim Planie Inwestycyjnym Gminy Dąbrowice na lata 2007- 2013.
- Program Ochrony Środowiska dla gminy Dąbrowice, Centrum Zrównoważonego Rozwoju, Łódź, 2004

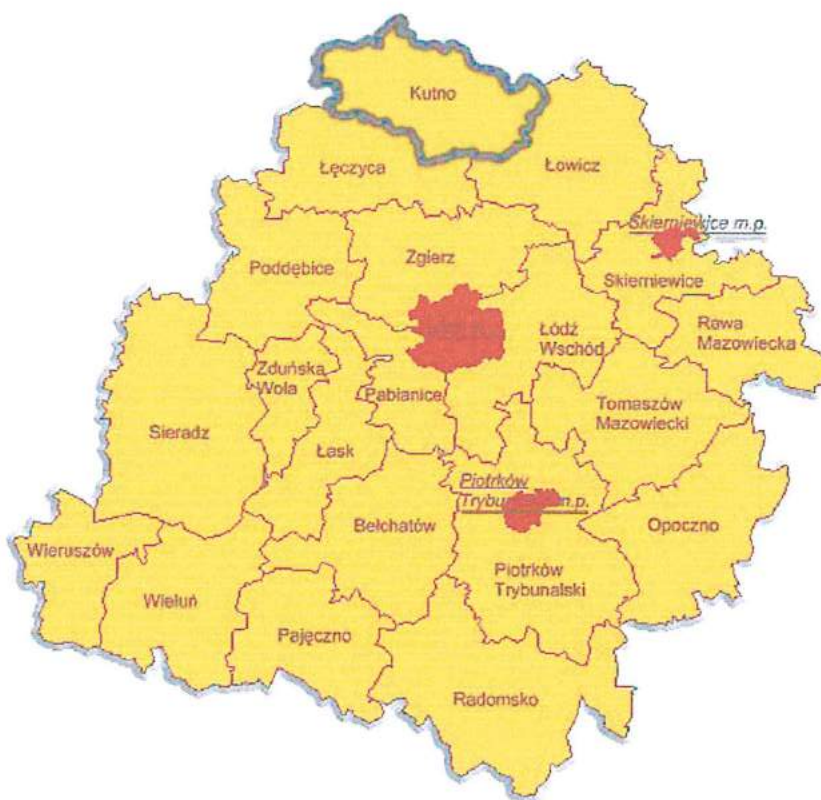
- Plan Gospodarki Odpadami dla gminy Dąbrowice, Centrum Zrównoważonego Rozwoju, Łódź, 2004
- „Inwentaryzacja złóż kopalin, punktów eksploatacji i składowisk odpadów z uwzględnieniem elementów ochrony środowiska gminy Dąbrowice. Stan na dzień 31.12.200 r.”, Przedsiębiorstwo Geologiczne POLGEOL S.A., Zakład w Łodzi
- „Wojewódzki Program Ochrony i Rozwoju Zasobów Wodnych dla woj. łódzkiego”, Biuro Projektów Wodnych, Melioracji i Inżynierii Środowiska. BIPROWODMEL Sp. z o.o., Poznań;
- Roczniki Statystyczne woj. łódzkiego (Województwo łódzkie – Podregiony, Powiaty, Gminy – 2006 r., 2007 r. Urząd Statystyczny w Łodzi;
- „Informacje zawarte w Internecie „Dąbrowice – gmina”.

UWARUNKOWANIA

I. PODSTAWOWE INFORMACJE O GMINIE, RZUTUJĄCE NA JEJ ROZWÓJ I GMINNĄ POLITYKĘ PRZESTRZENNĄ

Gmina Dąbrowice jest gminą wiejską, położoną w środkowym obszarze Polski i wchodzi obecnie w skład powiatu kutnowskiego, województwa łódzkiego.

Gmina Dąbrowice położona jest na styku historycznej Ziemi Łęczyckiej i Kujaw, w północno-zachodniej części powiatu kutnowskiego, w woj. łódzkim.



Położenie gminy Dąbrowice na obszarze województwa łódzkiego, w powiecie kutnowskim

Gmina Dąbrowice jest gminą rolniczą, 93,6% jej powierzchni stanowią użytki rolne. Korzystne warunki agroekologiczne i dobre gleby sprzyjają uprawie pszenicy jarej i ozimej oraz buraków cukrowych, a także rozwojowi ogrodnictwa i warzywnictwa.

Grunty orne zajmują 4753 hektarów, z czego ok. 50 % powierzchni tych gruntów, to gleby o klasach bonitacyjnych II i III, a ponad 40% powierzchni gruntów ornych, to gleby w IV klasie bonitacyjnej. Użytki zielone stanowią 2 % ogólnej powierzchni, natomiast lasy i grunty leśne stanowią zaledwie 12 ha. tj. 0,27 % powierzchni.

Powierzchnia gminy wynosi 45,9 km², zamieszкана jest przez 2 123 osoby (dane na sierpień 2008 r.).

Gmina podzielona jest na 11 sołectw: Augustopol, Baby, Dąbrowice I, Dąbrowice II, Dąbrowice III, Liliopol, Mariopol, Ostrówki, Witawa, Zgórze, Żakowiec.

Gmina Dąbrowice jest członkiem Związku Gmin Regionu Kutnowskiego.

II. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO WOJEWÓDZTWA ŁÓDZKIEGO (2002 R.) I WNIOSKÓW ZE STRONY WŁADZ WOJEWÓDZKICH

II.1. Kierunki zagospodarowania i polityki przestrzennej według planu zagospodarowania przestrzennego województwa łódzkiego

- 1) „Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Łódzkiego” został uchwalony przez Sejmik Województwa Łódzkiego Uchwałą Nr XLV/524/2002 z dnia 9 lipca 2002 r., tzn. rok po opracowaniu i przyjęciu przez Radę Gminy „ Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Dąbrowice” z 2001 r.



Według „Kierunków zagospodarowania i polityki przestrzennej” określonych w aktualnym dotąd „Planie ...”, gminę Dąbrowice zaliczono do: „obszarów wielofunkcyjnych przekształceń obszarów wiejskich”

Strefa wielofunkcyjnych przekształceń obszarów wiejskich, obejmuje obszar o dominującej funkcji rolniczej, cechującej się niewłaściwą strukturą agrarną, niską opłacalnością produkcji rolnej, niedostatecznie rozwiniętą infrastrukturą społeczną, gospodarczą, techniczną i ukrytym bezrobociem. Jednocześnie występują tu rejony o ugruntowanych tradycjach i wyraźnej specjalizacji rolniczej (sadownictwo, warzywnictwo, uprawy ziemniaków) jak również atrakcyjne pod względem przyrodniczym i kulturowym.

Rozwój tych regionów wiąże się z niezbędną restrukturyzacją gospodarki rolnej oraz modernizacji wsi.

Wielofunkcyjny rozwój strefy wymaga rozwoju infrastruktury oraz ożywienia przedsiębiorczości – zarówno w rolnictwie i jego otoczeniu, jak i poza nim przy wykorzystaniu lokalnych zasobów gospodarczych i walorów przyrodniczo – krajobrazowych.

W procesach gospodarczego ożywienia strefy istotną rolę powinny odgrywać: agroturystyka, przetwórstwo rolno – spożywcze, obsługa ruchu turystycznego, jak również poprawa stanu środowiska.

W procesie przekształceń podstawowe działania powinny być skierowane na;

- likwidację nadmiernego zatrudnienia w rolnictwie oraz wysokiego bezrobocia na wsi, także tego utajonego.

Oznacza to konieczność tworzenia nowych miejsc pracy poza rolnictwem, np. poprzez rozwój przetwórstwa surowców rolnych, rozwój usług turystycznych oraz agroturystyki,

- zmiany w strukturze obszarowej gospodarstw indywidualnych, poprzez wzrost gospodarstw dużych (ok. 9,0 ha.) i największych (powyżej 15,0 ha.) oraz spadek liczby gospodarstw najmniejszych.

Oznacza to konieczność stymulowania procesów koncentracji ziemi celem tworzenia większych gospodarstw nastawionych na wysokiej jakości produkcję rynkową,

- kompleksowej rozbudowy i modernizacji infrastruktury technicznej i społecznej wsi.

W rezultacie tych podstawowych działań pojawiają się realne szanse na złagodzenie dysproporcji w warunkach życia między miastem a wsią.

2) W Planie Zagospodarowania Przestrzennego Woj. Łódzkiego (2002 r.) charakteryzując system osadniczy województwa, najbliższe gminy Dąbrowice miasto, czyli Krośniewice zaliczono do grupy – ośrodki lokalne – miasta pozostałe.

Krośniewice znajdują się w grupie miast, o dominującej funkcji obsługi rolnictwa i usług dla ludności, ze zróżnicowanymi funkcjami uzupełniającymi, najczęściej obsługa ruchu turystycznego, częstokroć z funkcją gospodarczą i produkcyjną.

Generalnie są to miasta małe, o zaludnieniu poniżej 10 tys. mieszkańców i zróżnicowanym potencjale demograficznym i gospodarczym.

Krośniewice znajdują się w przedziale miast, poniżej 5 tys. mieszkańców.

3) Według „Kierunków zagospodarowania i polityki przestrzennej” określonych w aktualnym dotąd „Planie ...”, gminę Dąbrowice zaliczono też jako: „obszary problemowe koncentracji procesów rozwojowych i urbanizacyjnych o skali regionalnej”; jako obszar problemowy deficytu wód w strefie intensywnego rozwoju rolnictwa.

Jest to obszar bezleśny, określony przestrzennie zasięgiem najwartościowszych gleb, położony na północ od pradoliny Bzury i Neru.

Charakteryzuje się relatywnie korzystną wielkością gospodarstw oraz zarysowaną specjalizacją w zakresie warzywnictwa. Jednocześnie obserwuje się na tym obszarze najniższe opady w kraju; poniżej 500 mm rocznie.

Istotną cechą tego obszaru jest brak innych, silnych motywów rozwojowych, poza rejonem Kutna – istotnym węzłem transportowo – logistycznym.

Podstawowym problemem, dla tego regionu jest wybór jednej z polityk:

- dostosowanie struktury rolnictwa do deficytu wody przy ograniczonych możliwościach rozwoju małej retencji i nawodnienia,
- pełnego wykorzystania walorów glebowych, rozwiązania deficytu wody poprzez realizację systemu nawadniającego w skali regionalnej, wykorzystującego zasoby wodne Neru i Bzury z Rawką.

4) Cele środowiskowe i priorytety gminy Dąbrowice są zgodne z polityką województwa łódzkiego i powiatu kutnowskiego.

Cele i priorytety Programu Ochrony Środowiska dla gminy Dąbrowice są zgodne z treścią:

- Programu Ochrony Środowiska dla Województwa Łódzkiego,
- Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Kutnowskiego.

Program Ochrony Środowiska dla gminy Dąbrowice – określa następujące cele i priorytety w latach: 2004 – 2011.

- Zachowanie i wzbogacanie walorów przyrodniczo – krajobrazowych gminy,
- Przywracanie równowagi przyrodniczej na obszarach rolniczych,
- Ochrona powierzchni ziemi,
- Poprawa bilansu hydrologicznego gminy,
- Poprawa jakości wód powierzchniowych oraz zachowanie zasobów wód podziemnych,
- Poprawa jakości powietrza,
- Podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców gminy (edukacja ekologiczna dzieci i młodzieży),

- Poprawa klimatu akustycznego gminy,
- Minimalizacja zagrożeń ze strony promieniowania elektromagnetycznego,
- Zapewnienie bezpieczeństwa ekologicznego gminy,
- Zmniejszenie obciążenia środowiska odpadami.

II.2. Propozycje zadań dla realizacji ponadlokalnych celów publicznych w obszarze gminy lub w jej rejonie

Na obszarze gminy Dąbrowice nie występują przedsięwzięcia umieszczone w programach zadań rządowych.

II.3. Wnioski ze strony władz wojewódzkich

1. Zarząd Województwa Łódzkiego stwierdził (grudzień 2006 r.), że projekt zmiany „Studium ...” winien uwzględniać ustalenia zawarte w „Strategii rozwoju województwa łódzkiego” (ze stycznia 2006 r.) i w „Planie zagospodarowania przestrzennego województwa łódzkiego”.
2. Łódzki Urząd Wojewódzki zgłosił między innymi następujące uwagi i wnioski (czerwiec 2008 r.):
 - „Na obszarze gminy Dąbrowice nie występują przedsięwzięcia umieszczone w programach zadań rządowych ...”,
 - „Zapisy ustawowe wskazują jako podstawę działań w gospodarowaniu przestrzenią rozwój zrównoważony. Środowisko przyrodnicze, potrzeby cywilizacyjne, wartości kulturowe, warunki życia oraz ład w przestrzeni, powinny stanowić współzależne nurty działań, zachowujące bądź wprowadzające równowagę w gospodarowaniu obszarem gminy. Nadmierna rezerwacja terenów inwestycyjnych przy jednoczesnym

braku określenia kolejności i etapów ich wykorzystania, czasem nieodpowiedni wybór ich lokalizacji oraz niewłaściwe bądź ograniczone wyposażenie w niezbędną infrastrukturę drogową i techniczną, stwarzają efekty przeciwne zasadzie zrównoważonego rozwoju”.

III. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z PROCESÓW DEMOGRAFICZNYCH I STANU ZATRUDNIENIA

III.1. Procesy demograficzne

Według danych zawartych w dostępnych materiałach źródłowych, liczba ludności gminy Dąbrowice na przestrzeni kilkudziesięciu lat ulegała dużym, ale i niepokojąco negatywnym zmianom.

Systematyczny spadek ludności w gminie Dąbrowice ilustruje poniższa tabela.

Lata	Liczba ludności w osobach
1946	4027
1950	4395
1960	3322
1970	3204
1975	3100
1980	2986
1985	2736
1990	2630
1995	2571
1998	2404
2000	2377
2001	2261
2005	2109
2006	2081
2008	2123

Począwszy od wyzwolenia, do chwili obecnej, liczba ludności gminy ciągle maleje. Przyczyną tego stanu jest brak rozwoju przemysłu i powstawania nowych inwestycji na terenie gminy oraz duża liczba małych, niespecjalistycznych, nierentownych gospodarstw rolnych o powierzchni od 1,0 do 5,0 ha, które nie dają możliwości

utrzymania się właścicielowi i członkom jego rodziny. Na skutek tej sytuacji znaczna ilość ludzi, przeważnie młodych, dojeżdża do pracy do miasta i okolicy, zakłada tam rodziny i zostaje na stałe.

Wśród wyjeżdżających byli też tacy, którzy poszukiwali lżejszej i atrakcyjniejszej pracy innej niż w rolnictwie. W ostatnich latach, gdy bezrobocie dotknęło nie tylko miasta ale i miejscowości wiejskie, sytuacja powoli się zmienia, ludność podejmuje każdą pracę zarobkową, jaka jest dostępna w gminie.

Liczba ludności gminy w okresach 5-letnich maleje o ponad 100 osób. W latach 1980 – 1985 ubyło aż 250 osób, w 1995 – 1998 – 167 osób, a 2000 - 2001 – 116 osób. W ostatnim 5-leciu (2001- 2006) ubyło z obszaru gminy 180 osób. Po 2006 roku w gminie można dostrzec tendencje wzrostowe, gdyż liczba ludności od 2006 roku do połowy 2008 roku wzrosła o 48 osób.

Według danych zawartych w Roczniku Statystycznym, wydany w 2006 i 2007 r., powierzchnia oraz dane demograficzne dotyczące gminy Dąbrowice (stan w dniu 31.XII) w latach 2005 i 2006 przedstawiały się następująco:

Lata	Powierzchnia w km ²	Ludność				Kobiety na 100 Mężczyzn
		Ogółem	Mężczyźni	Kobiety	Na 1 km ²	
2005	46	2109	1048	1061	49	99
2006	46	2081	1029	1052	45	102

Struktura ludności w 2005 r. i 2006 r.:

Lata	Ludność w wieku		
	przedprodukcyjnym	produkcyjnym	poprodukcyjnym
2005	455	1214	440
2006	459	1184	438

Wskaźnik ludności w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym wynosił odpowiednio: 74 i 76.

Ruch naturalny wynosił w 2005 r. (– 5,1), a w 2006 r. (–4,2 ‰)

Saldo migracji na pobyt stały (migracje wewnętrzne) w powiecie kutnowskim (– 3,7 ‰) - 392 osoby oraz w 2006 r. (– 3,5‰) - 372 osoby.

Ludność gminy Dąbrowice w poszczególnych miejscowościach w rozbiu na poszczególne przedziały wiekowe, przedstawia się następująco (stan na sierpień 2008 r.)

Miejscowość	0-3	4-18	19-40	pow. 40	ogółem
Dąbrowice I	7	85	91	173	351
Dąbrowice II	1	33	56	166	256
Dąbrowice III	4	66	85	227	383
Augustopol	3	46	63	109	221
Baby	8	73	90	101	272
Liliopol	2	7	23	27	59
Mariopol	3	27	25	16	71
Ostrówki	8	55	74	97	234
Witawa	4	27	40	53	124
Zgórze (Iwiny)	3	23	26	23	75
Żakowiec	2	14	23	32	71
OGÓŁEM	45	457	597	1024	2123

III.2. Zatrudnienie

1) Od najdawniejszych czasów podstawą zatrudnienia i utrzymania ludności zamieszkującej gminę Dąbrowice było i jest nadal rolnictwo. Z pracy w rolnictwie utrzymuje się ponad 70% jej mieszkańców.

Okolo 15% ludności pracuje poza rolnictwem – w gospodarce uspołecznionej; głównie w: przemyśle, budownictwie, transporcie, oświacie, placówkach służby zdrowia, administracji i handlu.

Wśród mieszkańców gminy występuje ludność utrzymująca się z pracy poza rolnictwem, mająca także dodatkowe źródła utrzymania z pracy w rolnictwie. Ludności dwuzawodowej, tzw. chłopo-robotników, w gminie jest około 50 osób.

Rolnicy w gminie pracują głównie we własnych gospodarstwach rolnych.

2) Obecnie na terenie gminy jest ogółem ponad 500 gospodarstw rolnych; w tym dobrze gospodarujących, dobrze wyposażonych, na wysokim poziomie technicznym jest trochę ponad 100 oraz około 200 gospodarstw na średnim poziomie rozwoju, które przeżywają mniejsze lub większe kłopoty, ale mimo to utrzymują się na rynku. Pozostała część gospodarstw znajdujących się na terenie gminy, a jest ich prawie połowa, to gospodarstwa niedoinwestowane, zaniedbane, w złym stanie technicznym, które nie przynoszą właścicielom żadnych dochodów, a czasem nawet straty. Gospodarstwa te produkują i zapewniają płody rolne tylko na zaspokojenie własnych potrzeb.

3) Gmina Dąbrowice, podobnie jak wiele innych gmin powiatu kutnowskiego zagrożona jest dużym bezrobociem strukturalnym.

4) Na terenie gminy nie występuje żaden duży zakład przemysłowy, mogący zatrudnić większą liczbę osób. Istniejące firmy, instytucje i zakłady przemysłowe i usługowe nie są obecnie w stanie zatrudnić wszystkich poszukujących pracy i tym samym w znacznym stopniu ograniczyć istniejące bezrobocie.

Podobna sytuacja, jeśli chodzi o możliwości zatrudnienia jest też w okolicznych miejscowościach. Konsekwencją kłopotów ze znalezieniem pracy jest postępujący proces wyludniania się terenów wiejskich i przymusowa, zarobkowa emigracja do dużych aglomeracji miejskich.

Doraźne zatrudnienia sezonowe, do prac polowych, w niewielkim stopniu łagodzą skutki bezrobocia i polepszają sytuację materialną ludności wiejskiej.

5) Charakterystyki problemu bezrobocia na terenie Gminy Dąbrowice dokonano na podstawie informacji zawartych w opracowaniu: Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Dąbrowice na lata 2006 – 2015.

Przemiany społeczno – gospodarcze zachodzące w Polsce, miały wpływ również na sytuację mieszkańców gminy Dąbrowice. Szczególnie niepokojącym zjawiskiem jest utrzymujące się od wielu lat bezrobocie i niekorzystne zmiany na lokalnym rynku pracy.

W 2006 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy zarejestrowanych było 220 mieszkańców gminy Dąbrowice, jako osoby bezrobotne, z czego:

- 119 to mężczyźni,
- 101 kobiety.

W tej grupie bezrobotnych, tylko 37 osób posiadało prawo do zasiłku; było to 25 mężczyzn i 12 kobiet.

Bezrobotni wg grup wiekowych:

Grupy wiekowe	Bezrobotni ogółem	W tym kobiety
15-17	0	0
18-24	62	27
25-34	81	42
35-44	35	14
45-54	32	16
55-59	7	2
60 i więcej	3	0
Ogółem	220	101

Najliczniejszą grupę wśród bezrobotnych stanowią osoby młode, w wieku 18-34 lat. Jest to zjawisko niepokojące, ponieważ podjęcie pracy zaraz po zakończeniu nauki w szkole wykształca w młodym człowieku pozytywne nawyki i szacunek dla pracy. Brak możliwości podjęcia pracy kształtuje wśród młodych ludzi bierność, poczucie bezradności, ucieczkę w uzależnienia lub konflikt z prawem.

Bezrobotni wg grup wykształcenia:

Wykształcenie	Ilość osób	W tym, kobiet
Wyższe	3	2
Policealne i średnie zawodowe	46	32
Średnie ogólnokształcące	11	8
Zasadnicze zawodowe	81	29
Podstawowe i niepełne podstawowe	79	30
Ogółem	220	101

Największą grupę osób zarejestrowanych jako bezrobotni stanowią osoby z wykształceniem zawodowym oraz podstawowym, najmniejszą osoby z wykształceniem wyższym i średnim.

Niskie wykształcenie oraz brak kwalifikacji utrudniają znalezienie pracy.

Bezrobotni wg czasu oczekiwania na pracę:

Czas oczekiwania	Liczba bezrobotnych	W tym kobiet
Do 1 miesiąca	18	2
1-3 miesiące	50	16
3-6 miesięcy	31	11
6-12 miesięcy	29	18
12-24 miesięcy	36	19
Powyżej 24 miesięcy	56	19
Ogółem	220	101

Obecnie można zaobserwować na przestrzeni dwóch lat duży spadek liczby bezrobotnych.

Bezrobocie na terenie gminy Dąbrowice – stan na 31.03.2008

Ogółem 144 osoby, w tym:

- kobiety – 84,
- z prawem do zasiłku – 24.

Stopa bezrobocia - stan na 31.03. 2008r. – 16 %.

Dominującą grupę wśród bezrobotnych stanowią osoby długotrwale bezrobotne i bez prawa do pobierania zasiłku. Dla części z nich bezrobocie staje się normalnym stanem życiowym, ludzie ci stają się bierni nie tylko zawodowo, ale też i życiowo. Nie dążą do zmiany swej sytuacji. Aktywizacja społeczno – zawodowa osób długotrwale

bezrobotnych jest bardzo trudna i wymaga dużej fachowości i konsekwencji od osób podejmujących się tego zadania.

6) Mieszkańców gminy Dąbrowice dotknęło także zjawisko tzw. „pracy na czarno”. Praca ta jest często jedyną możliwością znalezienia zatrudnienia i zdobycia pieniędzy. Nielegalne zatrudnienie podejmują najczęściej osoby o niskich bądź średnich kwalifikacjach, a występuje wśród wszystkich grup wiekowych.

Bezrobotni podejmują najczęściej pracę w sektorze ogrodniczo-rolniczym, budownictwie, handlu oraz drobnych usługach np. krawiectwie.

7) Zjawisko bezrobocia na terenie gminy jest główną przyczyną zubożenia ekonomicznego rodzin, potęguje biedę oraz szerzy strefę ubóstwa i patologii, głównie alkoholizmu. Dotyka wszystkie grupy wiekowe i zawodowe, niezależnie od wykształcenia i płci. Bardzo niebezpieczne jest to, gdy osobami bezrobotnymi są osoby młode, zakładające nowe rodziny i mające na utrzymaniu dzieci. Stanowi to poważne zagrożenie dla prawidłowego funkcjonowania rodziny oraz zaspokojenia podstawowych potrzeb biologicznych ich członków, a także dla prawidłowego ich funkcjonowania.

W obecnej sytuacji społecznej oprócz osób tradycyjnie biednych; tj. osób bez pracy i źródła utrzymania, osób o najniższych rentach i emeryturach, rodzin niepełnych i wielodzietnych, pojawia się na terenie gminy (zjawisko to występuje też w całej Polsce) nowa kategoria ubogich. Zalicza się do nich rodziny utrzymujące się z pracy jednego tylko członka rodziny. Dochód tych rodzin kształtuje się na poziomie najniższego wynagrodzenia, które nie zabezpiecza podstawowych potrzeb egzystencjonalnych ich członkom.

Podobna sytuacja dotyczy na terenie gminy wielu rodzin, których głównym źródłem utrzymania są niewielkie gospodarstwa rolne. Dochód z tych gospodarstw nie zabezpiecza niezbędnych potrzeb członków rodziny i wzmacnia poczucie braku bezpieczeństwa finansowego i dalszych perspektyw na polepszenie sytuacji.

8) Według reguł statystycznych, przyjmowanych w publikacjach statystycznych z 2006 roku „Pracujący w 2005 roku”, a z publikacji 2007 r. „Pracujący w 2006 roku” to:

lata	Ogółem	Sektor publiczny	Sektor prywatny
2005	110	74	36
2006	109	61	48

W rozbiciu na działy Gospodarki Narodowej

Lata	Ogółem	Rolnictwo, Leśnictwo Łowiectwo zbieractwo	Przemysł Budownictwo	Usługi rynkowe	Usługi nierynkowe
2005	110	6	25	6	73
2006	109	6	25	18	60

Na ogólną liczbę pracujących 110 osób , w obydwu latach – były 63 kobiety.

9) Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON, wg cyt. uprzednio wydawnictwa WUS w Łodzi, przedstawiały się w gminie w 2005 i 2006 roku następująco:

Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w systemie REGON w 2005 i 2006 - ogółem -	Sektor		Spółki handlowe		Spółki cywilne	Spółdzielnie	Fundacje, stowarzysze nia i organizacje społeczne	Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą
	publiczny	Prywatny	razem	W tym z udziałem kapitału zagan.				
98	7	91	1	-	2	3	6	77
101	7	94	1	-	2	3	7	79

10) Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON wg wybranych sekcji (bez osób prowadzących indywidualne gospodarstwa rolne)

Ogółem	rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo	w tym							
		Przemysł		Budownictwo	handel i naprawy	hotele i restauracje	transport, gosp. magazyn., łączność	pośrednictwo finansowe	obsługa mieszka- niowa i firm
		Razem	w tym przetwórstwo przemysłowe						
98	10	8	8	6	29	5	7	5	4
101	12	9	9	6	29	4	7	5	4

11) W gminie Dąbrowice nie ma dużych zakładów przemysłowych; funkcjonujące podmioty, które prowadzą działalność gospodarczą głównie w następujących branżach:

Branża działalności gospodarczej

Budownictwo
Transport
Handel
Obróbka drewna
Krawiectwo i dziewiarstwo
Gastronomia
Fryzjerstwo
Produkcja mebli
Usługi medyczne
Usługi weterynaryjne
Mechanika pojazdowa
Doradztwo finansowe i ubezpieczenia
Wielobranżowe
Inne usługi

12) Na terenie gminy Dąbrowice działalność inwestycyjna jest mała, powstaje niewiele nowych miejsc pracy w sektorze pozarolniczym. Liczba podmiotów gospodarczych na przestrzeni kilku lat utrzymuje się na podobnym poziomie.